

Sayı : E-32661919-610-63
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

12.06/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 25/04/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1617845 sayılı yazınız.
b) 20/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1630082 sayılı yazınız.
c) 21/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1630684 sayılı yazınız.
ç) 26/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1634428 sayılı yazınız.
d) 28/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1636504 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d)'de kayıtlı yazıyla iletilen Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/27022, İzmir Milletvekili Yüksel TAŞKIN'ın 7/28043, Aydın Milletvekili Hüseyin YILDIZ'ın 7/28138, Tekirdağ Milletvekili Cem AVŞAR'ın 7/28140, Çanakkale Milletvekili Rıdvan UZ'un 7/28142 ve 7/28143, Kocaeli Milletvekili Nail ÇİLER'in 7/28148, Ankara Milletvekili Murat EMİR'in 7/28347, Adana Milletvekili Bilal BİLİCİ'nin 7/28348 ile Ordu Milletvekili Mustafa ADIGÜZEL'in 7/28457 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (49 Sayfa)

7/27022 GK 147

7/28142 - 28143 GK 162

7/28043 GK 162

7/28148 GK 162

7/28138 GK 162

7/28347 - 28348

7/28140 GK 162

7/28457

ÇANAKKALE MİLLETVEKİLİ RIDVAN UZ'UN 7/28142 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımıza bağlı okullarda, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri kapsamında, öğrencilerin olumsuz duygusal deneyimlerin üstesinden gelme, stres verici durumların olumsuz etkilerini hafifletme, olumlu davranış geliştirme becerileri kazanmaları amacıyla *duygu kontrolü, çatışma-çözme becerileri, öfke kontrolü, psikososyal destek hizmetleri, iletişim, yaşam becerileri, olumlu davranış geliştirme* gibi konularda çalışmalar yapılmaktadır.

Okullarımızda her sınıf düzeyinde olduğu gibi sınava girecek olan 8 ve 12. sınıf öğrencilerine yönelik okul psikolojik danışmanı/rehber öğretmenleri tarafından grup çalışmaları (sınıf rehberliği, seminerler, psikoeğitim programları, eğitimler vb.) ve bireysel görüşmeler yürütülmektedir. Bu kapsamda 2020-2025 yılları arasında 8. sınıf öğrencileri ile sınav kaygısı konusunda 235.554 bireysel görüşme, 3.596.311 öğrenciyle grup çalışması yürütülmüştür. Motivasyon konusunda 1.333.207 bireysel görüşme, 5.966.643 öğrenciyle grup çalışması yürütülmüştür. 12. sınıf öğrencileri ile sınav kaygısı konusunda 179.495 bireysel görüşme, 645.108 öğrenciyle grup çalışması yürütülmüştür. Motivasyon konusunda 943.941 bireysel görüşme, 868.678 öğrenciyle grup çalışması yürütülmüştür.

Bakanlığımız tarafından öğrencilerin akademik ve gelişimsel özelliklerinin sistematik bir biçimde izlenmesi ve öğrenme süreçlerinde bireysel farklılıklarının gözetilmesi amacıyla izleme araştırmaları ile biçimlendirici değerlendirmeye yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Bunlardan “Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE)”, “Dört Beceride Türkçe Dil Sınavı” ve “Okul Tabanlı İzleme” ulusal; “Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA)” ve “Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS)” ise uluslararası izleme araştırmalarıdır.

İzleme araştırmaları, sıralama amacı gütmeyiz; öğrenme eksikliklerinin tespit edilerek başarının iyileştirilip geliştirilmesine odaklanır. İzleme araştırmaları yüzde seksen aynı sorulardan oluşan, aynı yaş gruplarında uygulanan ve zorluk dereceleri test edilerek belirlenmiş sorularla gerçekleştirilir. Bu şekilde, önceki döngülerle karşılaştırmalı veriler sunarak eğitim politikalarına da yön verebilmektedir. İzleme araştırmaları üretici düşünmeyi ve bireysel farklılıkları da desteklemektedir.

Biçimlendirici değerlendirme, öğrenme için değerlendirme (assessment for learning) olarak ifade edilmektedir. Biçimlendirici değerlendirme her öğrencinin öğrenme ihtiyaçlarını karşılamak, öğretim sürecini öğrencilere göre etkileşimli ve sürekli bir biçimde uyarlamak, öğrenme sürecinde öğrenmeyi desteklemek amacıyla öğretimi düzenlemek, dönüt vererek amaçlanan hedeflere ulaşmayı sağlamak için kullanılan bir yöntem olarak tanımlanmaktadır (Black ve Wiliam, 1998; McManus, 2008). Tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme yöntem ve araçları (portfolyoya dayalı değerlendirme, performans değerlendirme, öz ve akran değerlendirme yöntemleri gibi) da kullanılarak ölçme ve değerlendirmede bireyselleşmenin sağlanması ve öğrencilerin öğrenme eksikliklerinin zamanında giderilmesi amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile UNICEF Türkiye Temsilciliği işbirliğinde “Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme Süreçlerinde Öğretmenlerin Güçlendirilmesi Projesi” Mart-Aralık 2024 tarihlerinde yürütülmüştür. Bu çalışmayla, biçimlendirici değerlendirmenin ilkokullarda etkili bir şekilde kullanılması için ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf içi ölçme ve değerlendirmeye yönelik ihtiyaçları doğrultusunda öğretmenlere bu alanda daha fazla materyal desteği sunulması ve

hizmet içi eğitim programları hazırlanarak çok sayıda öğretmene eğitim verilmesi hedeflenmiştir. Böylece ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf içi ölçme ve değerlendirme kapasitelerinin güçlendirilmesi amaçlanmıştır.

Proje sürecinde yürütülen çalışmalar neticesinde ilkokullarda her bir sınıf düzeyi için sınıf içi ölçme ve değerlendirme süreçlerinde kullanılabilecek ölçme ve değerlendirme araçlarının, biçimlendirici değerlendirme ve oyun temelli değerlendirme etkinlik örneklerinin yer aldığı 17 kılavuz kitap hazırlanmıştır.

Bu kılavuz kitaplara <https://odsgm.meb.gov.tr/www/bicimlendirici-degerlendirme-etkinlik-ornekleri-kilavuz-kitaplari/icerik/1291> adresinden ulaşılabilir.

Söz konusu proje kapsamında Bakanlığımıza bağlı ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin biçimlendirici değerlendirme konusunda bilgi ve becerilerini artırmak ve biçimlendirici değerlendirme yaklaşımları konusunda eğitici yetiştirmek amacıyla “İlkokullarda Biçimlendirici Değerlendirme Eğitici Eğitimi Kursu” gerçekleştirilmiştir. Bu kursu başarıyla tamamlayan eğiticiler görev yaptıkları illerde sınıf öğretmenlerine eğitim vermektedir.

Proje kapsamında ayrıca Denizli, İstanbul, Kahramanmaraş Kayseri ve Van illerinde Eylül-Aralık 2024 tarihlerinde pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulama neticesinde, öğretmen eğitimlerinden elde edilen dönütler doğrultusunda ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) Öğretim Programlarına uygun olacak şekilde biçimlendirici değerlendirme kılavuz kitapları güncellenmektedir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli; bireyin tüm yönleriyle gelişimi esasına dayanan özgün bir eğitim modeli olarak tasarlanmıştır. İnsanın doğası gereği çok yönlü bir varlık olması; zihinsel, sosyal, duygusal, fiziksel, ahlaki bakımdan çok yönlü gelişimini destekleme ihtiyacı bütüncül eğitim yaklaşımını gerektirmektedir. Bütüncül eğitim, insan ve toplum hayatında yer alan tüm alanların dikkate alındığı bir eğitim yaklaşımıdır. Bütüncül eğitimin en genel hedefi; insanı temel erdemler doğrultusunda yetiştirmek, insanın kendisi dâhil tüm varlıkların varoluşunun değerini bir varoluşsal bütünlük içinde kavramasıyla hayatı anlamlı kılmaktır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde karmaşık ve soyut fikirleri eyleme dönüştürme sürecinde ortaya çıkan kavramsal beceriler ile bu becerilerin derslere özgü yapılarını temsil eden alan becerileri; ilgili derse ait bilgi kümelerini temsil eden içerik çerçevesi ile bütünleşerek öğrenme çıktılarını oluşturmaktadır. Modelde ayrıca öğrencilerin becerilerini geliştirmek ve eyleme geçirmek için temel bir bileşen olarak yer alan eğilimler ile öğretim sürecinin dinamik bir yapıda ilerlemesine ve eğitimin örtük hedeflerinin özetlenmesine yardımcı olan Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi, sistem düşüncesi ve sosyal-duygusal öğrenme becerilerinden oluşan programlar arası bileşenlere yer verilmiştir. Öğrenme çıktılarının hayata geçirildiği ve öğrenme kanıtlarının kullanıldığı öğrenme-öğretme yaşantılarının öğrenme-öğretme uygulamaları bölümünde, eğilimler ve programlar arası bileşenlerle desteklenerek öğrencilere zengin bir öğrenme ortamı sağlamaktadır.

Programlarımızda karmaşık bir süreç gerektirmeden edinilen, gözlenebilen; saymak, okumak, yazmak, çizmek, bulmak, seçmek, belirlemek, işaret etmek, ölçmek, sunmak, çevirmek, kaydetmek gibi eylemler temel beceriler arasında; çelişki giderme, gözlemlleme, özetleme, çözümleme, sınıflandırma, bilgi toplama, karşılaştırma, sorgulama, genelleme, çıkarım yapma, gözleme dayalı tahmin etme, mevcut bilgiye/veriye dayalı tahmin etme, yapılandırma, yorumlama, yansıtma, muhakeme (akıl yürütme), değerlendirme, tartışma, mantıksal denetleme ve sentezleme bütünleşik beceriler arasında; karar verme, problem çözme ve eleştirel düşünme ise üst düzey düşünme becerileri arasında yer almaktadır.

Bununla birlikte sosyal-duygusal öğrenme becerileri arasında kendini tanıma (öz farkındalık becerisi), kendini düzenleme (öz düzenleme becerisi) ve kendine uyarılama (öz yansıtma becerisi) benlik becerilerine; iletişim, iş birliği ve sosyal farkındalık sosyal yaşam becerilerine; uyum, esneklik ve sorumlu karar verme birleşik becerilerine yer verilmiştir.

Öte yandan, Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve UNICEF Türkiye Temsilciliği iş birliğinde, Ankara Üniversitesinin akademik desteği ile öğrencilerin sosyal ve duygusal becerilerine yönelik değerlendirme çerçevesinin geliştirilmesi ve e-okul karne davranış notları bölümünün geliştirilen değerlendirme çerçevesi kapsamında yeniden düzenlenmesi amacıyla Nisan 2022-Ekim 2024 tarihlerinde “Sosyal ve Duygusal Beceriler Kapsamında Karne Davranış Notlarının Değerlendirilmesi Projesi” yürütülmüştür. Hedef kitlesinde ilkökul ve ortaokullarda eğitim gören öğrenciler ve bu okullarda görev yapan öğretmenler bulunan projede, öğrencilerin sosyal ve duygusal becerilerinin sistematik bir şekilde değerlendirilmesini sağlayacak ölçme araçlarının geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Proje kapsamında yapılan ihtiyaç analizi, Akademik, Sosyal ve Duygusal Öğrenme İşbirliği’nin (CASEL) geliştirdiği Sosyal ve Duygusal Öğrenme Çerçevesi, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü’nün (OECD) geliştirdiği “Büyük Beşli Sosyal ve Duygusal Beceriler Modeli”, Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Sosyal Duygusal Gelişim Yeterlik Alanları, K12 Beceriler Çerçevesi Türkiye Bütüncül Modeli temel alınarak davranış ve becerilere ilişkin çerçeve geliştirilmiştir. Bu çerçevenin geliştirilmesinin ardından öğrencilerin sosyal ve duygusal becerilerini ölçmeye ve değerlendirmeye yönelik araçlar ile bu araçların kullanımına yönelik kılavuzlar geliştirilmiştir.

TYMM kapsamında ilkökul 1. sınıf öğrencileri için karne yerine öğrencilerin sosyal-duygusal öğrenme becerilerini de içeren gelişim raporlarının kullanılmasına yönelik karar alınmıştır. Bu karar doğrultusunda TYMM’de yer alan sosyal-duygusal öğrenme becerileri ile geliştirilen bu çerçeve uyumlu hale getirilmiştir. Bu kapsamda sosyal ve duygusal beceriler 2024-2025 eğitim ve öğretim yılının I. dönemi sonunda ilkökul 1. sınıf öğrencilerinin gelişim raporlarında yer almıştır.

Ölçme değerlendirme faaliyetlerinin etkinliğinin artırılması ve esasların belirlenerek okullardaki sınıf içi ölçme uygulamalarının ülke genelinde birlik içerisinde, ölçme araçlarının sahip olması gereken geçerlik, güvenilirlik ve kullanışlılık özelliklerine dikkat edilerek yapılması amacıyla hazırlanan “Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği” 09.09.2023 tarihli ve 32304 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğü girmiş olup, anılan Yönetmelik hükümleri kapsamında ülke genelinde ortak değerlendirmenin yapılması, öğrencilerin kazanımları edinme düzeylerinin belirlenmesi, varsa yanlış ya da eksik öğrenmelerin tespit edilmesi amacıyla ortak yazılı sınav uygulamasına geçilmiştir.

Okullarda tüm sınavlar, cevaplarını öğrencilerin oluşturduğu ve farklı bilişsel düzeyde kazanımları ölçen açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşan yazılı yoklama şeklinde yapılmaktadır. Sınavlarda ilk defa açık uçlu sorular kullanılmıştır. Açık uçlu sorular ile birlikte öğrencilerin dil becerileri ve kelime dağarcıkları gelişmekte, öğrencilerimiz dilimizin zenginliklerinin farkına varmakta, kendilerini ifade etme yetenekleri artmakta ve öğrencide kalıcı öğrenme gerçekleşmektedir.

Türkçe, Türk dili ve edebiyatı ve yabancı dil derslerinin sınavları yazılı ve uygulamalı olmak üzere iki aşamada yapılmaktadır. Her öğrenci için yeterli zaman ayrılarak ders öğretmeni tarafından dinleme ve konuşma becerilerini ölçen uygulama sınavları yapılmaktadır. Böylece öğrencilerimiz dört temel dil becerisini geliştirerek kendini ifade etme yeterliliklerini ortaya koymaktadır.

Süreç odaklı değerlendirme yaklaşımına geçilerek öğretim sürecinde neler yapıldığını, öğrencideki gelişimin ne düzeyde olduğunu ortaya koyan durum değerlendirilmesi yapılmaktadır. Böylece öğrencinin sürecin başında bulunduğu nokta ile sürecin sonunda geldiği gelişim seviyesinin ortaya konması sağlanmaktadır. Öğrencinin gelişimi periyodik olarak izlenir ve öğrenci/veliye geri bildirim verilir.

İlkokullarda sınav saati uygulaması kaldırılmıştır. Sınıf ve ders öğretmenleri, ölçmeyi sürekli olarak öğretim faaliyetleri sırasında yapmaktadır. Öğrencide yanlış/eksik öğrenme olmaması için öğrenciye anında geri bildirim verilmektedir.

“Sınıf İçi Ölçme ve Değerlendirme Süreçlerinde Öğretmenlerin Güçlendirilmesi Projesi” kapsamında yapılan çalışmaların ilkokullarda yaygınlaştırılması amacıyla hâlihazırda yaklaşık 35 bin sınıf öğretmenine eğitim verilmiştir. Bununla birlikte proje kapsamında hazırlanan biçimlendirici değerlendirme kılavuz kitapları dijital olarak tüm sınıf öğretmenlerinin kullanımına sunulmuştur.